

Słownik terminologiczny¹

Termin polskojęzyczny <i>Termin angielskojęzyczny</i>	Objaśnienie
1	2
Audyt Audit	Ogół działań, poprzez które uzyskuje się niezależną ocenę funkcjonowania instytucji, legalności, gospodarności, celowości, rzetelności; audyt jest zazwyczaj wykonywany przez odrębną komórkę, podporządkowaną bezpośrednio kierownikowi instytucji lub przez firmę zewnętrzną.
Audyt wewnętrzny <i>Internal Audit</i>	Zgodnie z ustawą o finansach publicznych jest to ogół działań, przez które kierownik JFP uzyskuje obiektywną i niezależną ocenę funkcjonowania jednostki w zakresie gospodarki finansowej pod względem legalności, gospodarności, celowości, rzetelności, a także przejrzystości i jawności
Audyt zewnętrzny <i>External Audit</i>	Każdy audyt, który jest przeprowadzany przez instytucje niezależne od kierownictwa jednostki poddawanej audytowi. W administracji rządowej oznacza to audyt przeprowadzany przez instytucję niezależną od Rządu (np. NIK). W administracji samorządowej oznacza on audyt przeprowadzany przez instytucję niezależną od samorządu (np. RIO). Formą audytu zewnętrznego jest również audyt zleczony przez samą jednostkę lub organ nadzoru podmiotowi zewnętrznemu np. biegłemu rewidentowi lub firmie audytorskiej
Beneficjent końcowy <i>Final beneficiary</i>	Instytucje oraz firmy publiczne i prywatne odpowiedzialne za zlecenie →operacji. W przypadku programów pomocy (stosownie do art. 87 Traktatu i w przypadku pomocy przyznanej przez instytucje wyznaczone przez państwa członkowskie) beneficjentami końcowymi są instytucje, które przyznają pomoc. Występują dwa rodzaje beneficjentów końcowych: →instytucje wdrażające i →ostateczni odbiorcy pomocy.
Beneficjent ostateczny <i>Ultimate beneficiary</i>	→patrz <u>Ostateczny beneficjent</u>
Działanie <i>Measure</i>	Grupa →projektów realizujących ten sam →cel. Działanie stanowi etap pośredni między →priorytetem a →projektem.
EQUAL	Jedna z →Inicjatyw Wspólnotowych, w ramach której wsparcie kierowane jest dla →projektów mających na celu współpracę transnarodową służącą promowaniu nowych sposobów zwalczania wszelkich form dyskryminacji i nierówności na rynku pracy. Inicjatywa ta finansowana jest z →EFS.
Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) <i>European Investment Bank (EIB)</i>	Bank powołany na mocy Traktatu Rzymskiego mający służyć finansowaniu rozwoju gospodarczego Wspólnoty. Podstawowym zadaniem EBI jest równoważenie i stabilizacja wspólnego rynku poprzez udzielanie pożyczek i gwarancji kredytów, przyznawanych przez inne banki, które następnie są wykorzystywane we wszystkich sektorach gospodarczych (przede wszystkim w telekomunikacji, transporcie, przemyśle, energetyce oraz ochronie środowiska).
Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR) <i>European Agriculture Guidance and Guarantee Fund (EAGGF)</i>	Jeden z →Funduszy Strukturalnych zajmujący się transformacją struktury rolnictwa oraz rozwojem obszarów wiejskich. Fundusz realizuje między innymi następujące zadania: <ul style="list-style-type: none"> ☞wzmocnienie i reorganizację struktur rolnictwa i leśnictwa, ☞zapewnienie konwersji kierunków produkcji rolnej i promowanie ☞pozarolniczej działalności gospodarczej w obszarach wiejskich,

¹ Przy tworzeniu słownika wykorzystano: Rozporządzenia Rady z dnia 21 czerwca 1999 r. wprowadzające ogólne przepisy dotyczące Funduszy Strukturalnych oraz rozporządzenie Komisji nr 438/2001 z dnia 2 marca 2001 r. ustanawiające szczegółowe zasady dla wdrożenia rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 w sprawie systemów zarządzania i kontroli w zakresie pomocy udzielanej w ramach funduszy strukturalnych oraz Rozporządzenie Komisji (WE) Nr 1685/2000 z dnia 28 lipca 2000 roku ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do Rozporządzenia Rady (WE) nr 1260/1999 w sprawie możliwości do przyjęcia wydatków związanych z operacjami współfinansowanymi przez fundusze strukturalne; Angielsko-polski słownik terminologiczny dla beneficjentów programu Phare spójność społeczno-gospodarcza; Słownik rozwoju regionalnego; „Unia Europejska - Przygotowania Polski do członkostwa” pod redakcją Elżbiety Kaweckiej-Wyrzykowskiej i Ewy Synowiec; Słowniczek terminów związanych z monitoringiem i oceną efektywności wydatkowania funduszy pomocowych Unii Europejskiej w Polsce przygotowany przez Wiktora Szydarowskiego; Vademecum w zakresie wspólnotowych zasad udzielania pomocy publicznej wydane przez Komisję Europejską.

	<ul style="list-style-type: none"> ☞ pomoc w osiągnięciu akceptowanego społecznie poziomu życia rolni ☞ków, w tym bezpośrednio wsparcie finansowe, ☞pobudzenie świadomości społeczności żyjących na obszarach wiejskich w celu chronienia środowiska przyrodniczego, zachowania walorów krajobrazu etc.
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) <i>European Regional Development Fund (ERDF)</i>	<p>Fundusz wchodzący w skład →<u>Funduszy Strukturalnych</u>, którego zadaniem jest zmniejszanie dysproporcji w poziomie rozwoju regionów należących do Unii. EFRR współfinansuje realizację Celów 1 i 2 →<u>Polityki Strukturalnej UE</u>. W szczególności fundusz ten udziela wsparcia inwestycjom produkcyjnym, rozwojowi infrastruktury, lokalnym inicjatywom rozwojowym oraz małym i średnim przedsiębiorstwom.</p>
Europejski Fundusz Społeczny (EFS) <i>European Social Fund (ESF)</i>	<p>Jeden z →<u>Funduszy Strukturalnych</u>, który współfinansuje realizację Celu 3 na całym obszarze Unii Europejskiej, wspiera również Cele 1 i 2. Ze środków funduszu finansowane są głównie szkolenia zawodowe i rozwój zatrudnienia.</p>
Finansowy Instrument Sterowania Rybołówstwem <i>Financial Instrument for Fisheries Guidance (FIFG)</i>	<p>→<u>Fundusz Strukturalny</u> powołany na potrzeby rybołówstwa, zajmuje się promowaniem zmian strukturalnych w tym sektorze gospodarki. Środki w ramach tego funduszu obejmują wszelkie środki strukturalne w sektorze w następujących dziedzinach:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☞odnowa floty oraz modernizacja jednostek połowowych, ☞dostosowywanie połowów, ☞wspólne przedsiębiorstwa, ☞połowy przybrzeżne na małą skalę, ☞środki społeczno-ekonomiczne, ☞ochrona zasobów rybnych na wodach przybrzeżnych, ☞kultury wodne, ☞wyposażenie portów rybackich, ☞przetwórstwo i marketing produktów rybołówstwa i kultur wodnych, ☞znajdowanie i promowanie nowych rynków zbytu, ☞operacje podejmowane przez przedstawicieli branży, ☞czasowe zawieszenie działalności i inne rekompensaty finansowe, - działania innowacyjne i pomoc techniczna.
Fundusz Spójności (Kohesji) <i>Cohesion Fund</i>	<p>Instrument ekonomiczno-polityczny Komisji Europejskiej, nie należący do →<u>Funduszy Strukturalnych</u> i wdrażany na poziomie wybranych państw, a nie regionów. Jego celem jest ułatwienie integracji słabiej rozwiniętych krajów poprzez budowę wielkich sieci transportowych oraz obiektów infrastruktury ochrony środowiska o dużym obszarze oddziaływania.</p>
Fundusze Przedakcesyjne <i>Pre-accession Funds</i>	<p>Środki bezzwrotnej pomocy finansowej udzielanej przez Unię Europejską krajom kandydującym. Ich najważniejszym zadaniem jest przygotowanie tych krajów do członkostwa w UE oraz pomoc w wyrównaniu różnic gospodarczych. Do instrumentów funkcjonujących w ramach tych funduszy zaliczone zostały: →<u>PHARE</u>, →<u>ISPA</u>, →<u>SAPARD</u>.</p>
Fundusze Strukturalne <i>Structural Funds</i>	<p>Zasób finansowy UE umożliwiający pomoc w restrukturyzacji i modernizacji gospodarki krajów członkowskich drogą interwencji w kluczowych sektorach i regionach (poprawa struktury). Na fundusze strukturalne składają się: →<u>Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)</u>, →<u>Europejski Fundusz Społeczny (EFS)</u>, →<u>Europejski Fundusz Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOiGR)</u> oraz →<u>Finansowy Instrument Wspierania Rybołówstwa (FIWR)</u>.</p>
Inicjatywy Wspólnoty <i>Community Initiatives</i>	<p>Programy finansowane z funduszy strukturalnych, mające na celu rozwiązanie problemów występujących na terenie całej Unii Europejskiej. Liczba i charakter Inicjatyw Wspólnotowych ulegają zmianom w zależności od zidentyfikowanych problemów mających wpływ na funkcjonowanie Unii Europejskiej. W latach 2000-2006 są to: →<u>EQUAL</u>, →<u>INTERREG</u> →<u>LEADER</u>, →<u>URBAN</u>.</p>
Instytucja płatnicza <i>Paying authority</i>	<p>Instytucja wyznaczona przez państwo członkowskie w celu przygotowania i przedkładania wniosków o płatności oraz otrzymywania płatności z Komisji. W Polsce instytucją płatniczą jest Ministerstwo Finansów.</p>
Instytucja pośrednicząca w zarządzaniu <i>Intermediate body</i>	<p>Jednostka publiczna lub usługi podlegające władzom właściwym ds. zarządzania lub płatności, na którą instytucja zarządzająca deleguje część uprawnień. Patrz tabela Alokacja odpowiedzialności w zakresie zarządzania programami operacyjnymi rozdział 4.3.</p>
Instytucja wdrażająca <i>Implementing institution</i>	<p>Jednostka publiczna odpowiedzialna za zlecenie końcowemu odbiorcy (w drodze przetargu lub konkursu) realizacji projektu inwestycyjnego lub wykonania usługi.</p>
Instytucja zarządzająca <i>Managing authority</i>	<p>Instytucja lub organ publiczny, wyznaczony przez państwo członkowskie na poziomie krajowym, regionalnym lub lokalnym, lub też państwo członkowskie, o ile sam sprawuje funkcje zarządzania pomocą, odpowiedzialna za</p>

	sterowanie i nadzorowanie procesu realizacji określonego dokumentu. Patrz tabela Alokacja odpowiedzialności w zakresie zarządzania programami operacyjnymi rozdział 4.3.
INTERREG	Inicjatywa Unii Europejskiej, wspierająca współpracę obszarów przygranicznych dwóch państw członkowskich, mająca także na celu wyrównanie dysproporcji w rozwoju regionów leżących po dwóch stronach granicy. Interreg obejmuje również podobne działania w regionach państw członkowskich graniczących z krajami beneficjentami programu Phare, ściśle skoordynowane z Phare CBC. Inicjatywa ta finansowana jest z →EFRR.
Jednolity Dokument Programowy <i>Single Programming Document</i>	Jednolity dokument przyjęty przez Komisję i zawierający tę samą informację, która jest zawarta w →Podstawach Wsparcia Wspólnoty i →programie operacyjnym.
Jednostka monitorująco-kontrolna <i>Monitoring and control unit</i>	Jednostka współdziałająca z →instytucją płatniczą odpowiedzialna za kontrolę i monitorowanie wydatków w przekroju →Funduszy Strukturalnych oraz systemu dostarczania pomocy.
Komitet monitorujący <i>Monitoring Committee</i>	Podmiot powoływany wspólnie przez KE oraz kraj →beneficjenta dla celów oceny i nadzorowania danego →programu. Jego zadaniem jest zapobieżenie jednostronnym ocenom, wypracowanie →kryteriów i sposobu oceny programu, częstotliwości i zakresu analiz cząstkowych i końcowych.
Komitet sterujący wyborem projektów <i>Steering Committee</i>	Podmiot powoływany przez →instytucję zarządzającą w celu opiniowania i konsultowania wybór projektów →kwalifikujących się do wsparcia z →Funduszy Strukturalnych.
Koszty kwalifikowalne ogółem <i>Total eligible cost</i>	Koszty poniesione przez państwa członkowskie w zakresie zarządzania, wdrażania, monitorowania oraz nadzoru nad →Funduszami Strukturalnymi
Koszty kwalifikowalne <i>Eligible costs</i>	Koszty, których poniesienie jest merytorycznie uzasadnione lub zwłaszcza koszty, które spełniają kryteria zasadności wyznaczone przez →instytucję zarządzającą.
Koszty ogółem <i>Total cost</i>	Łączny koszt planowanych →działań lub →operacji, z uwzględnieniem →kosztów dopuszczalnych oraz pozostałych (nie spełniających kryterium dopuszczalności).
Kryteria wyboru projektów <i>Project selection criteria</i>	Określony zestaw wymogów formalnych i merytorycznych, zawartych w programie uzupełniającym, które muszą spełnić →projekty, aby uzyskać dofinansowanie ze środków pomocowych. W przypadku →Funduszy Strukturalnych kryteria wyboru projektów formułowane są przez →instytucję zarządzającą, a następnie aprobowane przez →Komitet Monitorujący.
Kwalifikowalność kosztów <i>Eligibility (of cost)</i>	Spełnienie przez koszty →działań lub →operacji określonych warunków, do których należą: (1) zgodność z wymogami Funduszu, z którego miałyby pochodzić pomoc; (2) spójność planowanych →działań lub →operacji z zatwierdzonym →programem operacyjnym.
Kwalifikowalność wydatków <i>Eligibility (of expenditure)</i>	Spełnienie przez wydatki poniesione w ramach →programu lub →projektu określonych warunków co do ich współfinansowania z funduszy pomocowych.
Monitorowanie <i>Monitoring</i>	Proces systematycznego zbierania i analizowania wiarygodnych informacji finansowych i statystycznych dotyczących wdrażania →projektów, którego celem jest zapewnienie zgodności realizacji projektów i →programu z wcześniej zatwierdzonymi założeniami realizacji.
Narodowy Plan Rozwoju (NPR) <i>National Development Plan (NDP)</i>	Dokument programowy stanowiący podstawę planowania poszczególnych →dziedzin interwencji strukturalnych, jak i zintegrowanych wieloletnich →programów operacyjnych o charakterze horyzontalnym i regionalnym. Zawiera propozycje →celów, →działań oraz wielkości interwencji →Funduszy Strukturalnych i →Funduszu Spójności ukierunkowanych na zmniejszanie dysproporcji w rozwoju społeczno-gospodarczym pomiędzy krajem akcesyjnym a Unią Europejską. Na podstawie tego dokumentu kraj akcesyjny prowadzi uzgodnienia z Komisją Europejską w zakresie →Podstaw Wsparcia Wspólnoty.
Nieprawidłowości <i>Irregularities</i>	Wszelkie rozbieżności w stosunku do uzgodnionego przez →instytucję zarządzającą, →instytucję wdrażającą oraz →beneficjenta końcowego sposobu wydatkowania środków w ramach programów lub projektów.
Okres programowania <i>Programming period</i>	Okres obowiązywania →dokumentów programowych, stanowiących podstawę ubiegania się o pomoc ze strony Komisji Europejskiej. Obecny okres programowania to lata 2000-2006.
Ostateczny beneficjent <i>Ultimate beneficiary</i>	Osoba, instytucja lub środowisko (grupa społeczna) bezpośrednio korzystająca z wdrażanej pomocy.
Ostateczny odbiorca <i>Ultimate recipient</i>	Jednostka publiczna lub prywatna przedkładająca wnioski na realizację projektów współfinansowanych z →Funduszy Strukturalnych.
Podstawy Wsparcia Wspólnoty (PWW) <i>Community Support Framework (CSF)</i>	Dokument przyjęty przez Komisję, w uzgodnieniu z danym państwem członkowskim, po dokonaniu oceny przedłożonego planu przez państwo członkowskie i zawierający →strategię i →priorytety działań Funduszy i państwa członkowskiego, ich →cele szczegółowe, wielkość →wkładu Funduszy i innych środków finansowych. Dokument ten winien być podzielony na priorytety i wdrażany za pomocą jednego lub kilku →programów operacyjnych.

Pomoc publiczna <i>State aid</i>	Wielkość środków pochodzących z budżetu państwa na wspieranie inwestycji podmiotów gospodarczych, w szczególności w formie: dotacji oraz ulg podatkowych, dokapitalizowania, pożyczek lub kredytów oraz poręczeń lub gwarancji na korzystniejszych warunkach od oferowanych im na rynku. Może być to również bezpośrednia i pośrednia pomoc dla przedsiębiorców udzielana ze środków podmiotów publicznych (np. jednostek samorządów terytorialnych), a także ze środków podmiotów publicznych za pośrednictwem innych podmiotów (np. publicznych lub prywatnych podmiotów wskazanych przez państwo). W rozumieniu art. 87-89 Traktatu pomoc publiczna stwarza taką przewagę ekonomiczną przedsiębiorstwa, która przy równych warunkach działalności gospodarczej nie byłaby możliwa do osiągnięcia. Do mniej oczywistych przykładów transakcji spełniających ten warunek zaliczyć można np.: sytuację, w której przedsiębiorstwo ma uprzywilejowany dostęp do infrastruktury bez wnoszenia opłaty.
Pomoc strukturalna <i>Structural Assistance</i>	Forma współfinansowania projektów ze środków → <u>Funduszy Strukturalnych</u> .
Prefinansowanie	Pokrycie ze środków własnych wydatków kwalifikowanych, których refinansowanie będzie następnie odbywać się ze środków strukturalnych.
Priorytet <i>Priority</i>	Jeden z priorytetów strategii, przyjętych w → <u>PWW</u> (CSF) lub w → <u>pomocy</u> ; priorytetowi jest podporządkowany wkład finansowy z Funduszy, innych instrumentów finansowych oraz odpowiednich środków finansowych państwa członkowskiego, jak również zestaw sprecyzowanych → <u>celów</u> .
Program operacyjny <i>Operational programme</i>	Dokument przyjęty przez Komisję, służący wdrażaniu → <u>PWW</u> (CSF) i składający się ze spójnego zestawienia → <u>priorytetów</u> , zawierającego działania wieloletnie, które mogą być wdrażane przez jeden lub kilka Funduszy, jeden lub kilka innych dostępnych instrumentów finansowych oraz → <u>EIB</u> .
Program operacyjny Pomoc techniczna <i>Technical assistance operational programme</i>	Specyficzny program operacyjny finansujący działania przygotowawcze, oceniające i kontrolne, niezbędne do wdrażania → <u>PWW</u> (CSF)
Projekt (zadanie) <i>Project (task)</i>	Najmniejsza dająca się wydzielić jednostka stanowiąca przedmiot pomocy.
Refundacja wydatków <i>Reimbursement of expenditure</i>	Zrekompensowanie przez Komisję Europejską wydatków realizowanych w ramach pomocy – po ich poświadczeniu przez → <u>instytucje płatnicza</u> . Refundacja wydatków dokonywana jest w postaci → <u>płatności okresowych</u> .
Sektorowe programy operacyjne <i>Sectoral operational programmes</i>	Programy operacyjne przygotowywane i zarządzane przez właściwe resorty centralne, realizujące zadania horyzontalne w odniesieniu do całych sektorów ekonomiczno-społecznych.
Sektorowy Program Operacyjny Rozwoju Zasobów Ludzkich (SPO RZL)	Określa cele, priorytety oraz działania jakie zostały przyjęte do wsparcia z EFS w obszarze zasobów ludzkich. SPO RZL zawiera szczegółową analizę rynku pracy w Polsce oraz opisy i uzasadnienia wybranych do wsparcia priorytetów oraz działań. Opisuje również system wdrażania oraz finansowania SPO RZL.
SIMIK	elektroniczna baza danych będąca informatycznym systemem monitoringu i kontroli finansowej, tworzona przez Ministerstwo Finansów.
Transza środków <i>Tranche</i>	Rata płatności przekazywana → <u>beneficjentowi</u> przez → <u>instytucje płatnicza</u> .
Uzupełnienie programu <i>Programme complement</i>	Dokument wdrażający strategię i → <u>priorytety</u> pomocy, zawierający także szczegółowe elementy na poziomie → <u>działania</u> przygotowany przez państwo członkowskie lub → <u>instytucje zarządzająca</u> , i w razie potrzeby korygowany. W dokumencie tym przedstawione zostaną szczegółowe kryteria wyboru projektów, system wdrażania, budżet działań.
Wdrażanie <i>Implementation</i>	Urzeczywistnienie projektu programu. Etap wdrażania następuje po etapie → <u>programowania</u> .
Wspólnota Europejska (WE) <i>European Community(EC)</i>	Wspólnota, której celem jest stworzenie wspólnego rynku oraz unii gospodarczej i walutowej, a także dzięki wdrożeniu wspólnej polityki i działań, wspieranie w całym ugrupowaniu harmonijnego i zrównoważonego rozwoju działalności gospodarczej, wysokiego poziomu zatrudnienia i ochrony socjalnej, równości praw kobiet i mężczyzn, zrównoważonego i nieinflacyjnego wzrostu, wysokiego stopnia konkurencyjności i spójności gospodarczej, wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego, podnoszenie standardu i jakości życia, gospodarczej i społecznej spójności oraz solidarności między państwami członkowskimi. Działania Wspólnoty są regulowane wspólnymi politykami, do których należą: → <u>Wspólna polityka rolna</u> , → <u>Wspólna polityka handlowa</u> , → <u>Wspólna polityka transportowa i polityka ochrony środowiska</u> , → <u>Polityka regionalna i strukturalna WE</u> , → <u>Unia gospodarcza i walutowa</u> , → <u>Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa</u> .
Zintegrowany Operacyjny Regionalny (ZPORR)	Program Rozwoju Program ten rozwija cele NPR, określając priorytety, kierunki i wysokość środków przeznaczonych na realizację polityki regionalnej państwa. W oparciu o analizę cech społeczno- gospodarczych województw w Polsce, sformułowane

zostały cele i strategie zmierzające do ich osiągnięcia. ZPORR określa również spodziewane efekty realizacji programu w przebiegu procesów rozwojowych, wskazuje kierunki i wielkość planowanego zaangażowania środków funduszy strukturalnych oraz określa sposób koordynacji i wdrażania pomocy strukturalnej w całym okresie realizacji programu.